

Complexnummer: 482940

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

NH. Kerk

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

482941, 482949

Woonplaats

Bovensmilde

Gemeente

Midden-Drenthe

Provincie

Drenthe

Locatie van het hoofdobject

Hoofdweg 186, 9421 PD te Bovensmilde

Complexomschrijving

Inleiding

COMPLEX bestaande uit een Nederlands Hervormde KERK en bijbehorende PASTORIE. De in Waterstaatsstijl uitgevoerde kerk is gebouwd in 1868-1869 en bezit onder meer een beschermd orgel. De pastorie is in 1862 gebouwd in een eclectische trant.

Waardering

Nederlands Hervormde kerk en Pastorie van cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een religieuze ontwikkeling; van architectuurhistorisch belang vanwege de vormgeving, het materiaalgebruik, de samenhang tussen interieur en exterieur; vanwege de gaafheid en de regionale zeldzaamheid; tevens is het complex van belang vanwege de ruimtelijke samenhang van de onderdelen en van het complex ten opzichte van de omgeving.

Monumentnummer*: 482941

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 februari 1995
Kadaster deel/nr	82854/136

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Bovensmilde	Midden-Drenthe	Drenthe		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Smilde	L			2919

Omschrijving**

Inleiding

Nederlands Hervormde KERK met historisch orgel, gebouwd in 1868-1869 in Waterstaatsstijl en ingewijd op 30 januari 1870. Gevelsteen met opschrift: "Gebouwd Anno 1869". In 1975-1976 werd de kerk gerestaureerd in opdracht van de kerkvoogdij en uitgevoerd door Van Veen's Bouwbedrijf (Bovensmilde). Ook het interieur is van belang. De toegevoegde uitbreiding aan de achterzijde, daterend uit 1902, valt buiten de bescherming wegens het ontbreken van monumentale waarden.

Omschrijving

Dwarsgeplaatste zaalkerk op rechthoekige grondslag, opgetrokken in baksteen en gedekt door een schilddak belegd met oud hollandse pannen (zwart); (met zink beklede) gietijzeren goten op klossen; staaftankers. De uitspringende westelijke hoofdingang heeft een met zorg vernieuwde dubbele paneeldeur met houten omlijsting waarvan het hoofdgestel rust op decoratief bewerkte consoles.

Vervolgens van beneden naar boven een gekoppeld rondboogvenster met geprofileerde omlijsting, goot op klossen, een drievoudig gekoppeld zolderlicht (rondboogramen van klein formaat), een houten dakruiter met houten schacht, een opengewerkte klokkenstoel, frontonvormige daklijst en een smeedijzeren windvaan. De gemetselde gevels worden geleed door spaarvelden waarin rondboogvensters met in gietijzeren raster geplaatst glas-in-lood. De noordzijde heeft onder het rondboogvenster een dubbele paneeldeur met houten omlijsting.

INTERIEUR

Met korfboogvormig houten gewelf met trekstangen. Aan de noordzijde een balkon rusten op vier classicistisch geïnspireerde houten kolommen. Op het balkon een eenklaviers orgel, vermoedelijk in 1684 gebouwd voor de Waalse kerk te Kampen. De orgelmaker is onbekend. Gelet op de pijpfactuur moet de maker afkomstig zijn uit oost-Nederland of Westfalen. In 1809 ingrijpend verbouwd door Lambertus van Dam. In 1897 in Bovensmilde geplaatst door J. Proper uit Kampen. Bij de overplaatsing werd het orgel vergroot. Bij de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

restauratie in 1988 werd de vergrote kast gehandhaafd. De dispositie van het instrument werd hersteld naar de toestand van 1809. Op de zijkant een schild met opschrift: "Geschenk ter herinnering aan de nagedachtenis van de familie Sichers, Boven Smilde 4 juni 1897 Gebrs De Wal". Het balkon rust op vier classicistisch geïnspireerde houten kolommen met gemarmerd schilderwerk. De houten banken zijn boogvormig gegroepeerd rondom het oostelijk gelegen doophek met als middelpunt de preekstoel (een hangende kuip met vlak paneelwerk en onderaan een granaatappel; klankbord). Aan drie zijden zijn verhoogde banken tegen de muur geplaatst. Boven de westelijke tochtdeur een rondvenster met gebrandschilderd glas-in-lood met Christusfiguur en opschrift: "komt herwaarts tot mij allen die vermoeid en belast zijt en ik zal u rust geven".

Waardering

Nederlands Hervormde kerk van cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een religieuze ontwikkeling; van architectuurhistorisch belang vanwege de vormgeving, het materiaalgebruik, de samenhang tussen interieur en exterieur; vanwege de gaafheid en de regionale zeldzaamheid van dit kleine type zaalkerk.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

Monumentnummer*: 482949

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 februari 1995
Kadaster deel/nr	82854/157

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Bovensmilde	Midden-Drenthe	Drenthe

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Smilde	L			3073

Omschrijving**

Inleiding

PASTORIE gebouwd in 1862 in een enigszins Eclectische trant. In opdracht van de kerkvoogdij werd door Architectenbureau P. de Groot (Meppel) een restauratieplan gemaakt en uitgevoerd in 1975. De oostelijke aanbouw valt buiten de bescherming.

Omschrijving

Op symmetrische en kruisvormige grondslag gebaseerd woonhuis waarvan het haaks op de weg gelegen middenstuk twee bouwlagen omvat en gedekt wordt door een zadeldak belegd met geglazuurde hollandse pannen; schoorstenen met kappen; gietijzeren mastgoten waaronder een geschulpt boeibord; windveren met makelaar. Aan noord- en zuidzijde een vleugel met plat dak. Gevelopbouw in lichtgrijs pleisterwerk met donker grijze schijnvoegen; rondboogvensters met oorspronkelijke roedeverdeling (kleurstelling beige kozijnhout; wit raamhout). De vensters aan de straatzijde hebben gepleisterde 'wenkbrauwen'. Topgevel met een gekoppeld rondboogvenster.

Waardering

Pastorie van cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een religieuze ontwikkeling; van architectuurhistorisch belang vanwege de vormgeving, het materiaalgebruik, de samenhang tussen interieur en exterieur; vanwege de gaafheid en de regionale zeldzaamheid; van belang in verband met het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerkelijke dienstwoning	Pastorie(F)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument